

ZLOČESTA MAĆEHA SAMA LUTA PO BESPUĆIMA BIROKRATSKE ŠUME...

Oh, kakav dan.

Ne mislim na vrijeme...

Mislim na treći dan naše Lutkarske republike.

Danas su nam stigli drugari iz Mostara, naš Edo i njegovo Pozorište lutaka.

Po nazivu Hakawati, nismo baš mogli naslutiti šta nas čeka. Ali, pozitivan šok.

Na sceni je došla Snjeguljica, zatim zla Maćeha, jelen, šest patuljaka, od kojih je jedan iz Bužima...

Naučili smo da je radnja bajke smještena u dolinu rijeke Lašve i okolne planine. Dalo se primijetiti iz govora Snjeguljice i Maćehe i načina izgovora afrikata da su iz Srednjobosanskog kantona.

Ogledalce, ogledalce, ko je najljepši na svijetu??

Nit' je Maćeha, nit' je Snjeguljica, to je predivna Pepeljuga.

A onda Pale, bio je sam na svijetu. Ali u snovima...

Dječak koji je poželio da se probudi i da je cijeli svijet njegov, da nema nikoga, da nema roditelja koji će mu govoriti da uradi zadaću, da pospremi sobu, da jede....

Sreća je kratko trajala, jer je shvatio da je svijet prazan bez prijatelja, roditelja...

Nije lijepo biti sam.

A sam je bio i Akakije Akakijevič dok je lutao po bespućima birokratskog sistema.

Dođe Akakije na šalter – fali jedan papir.

Vrati se s papirom – nije taj obrazac.

Pronađe obrazac – treba još jedan potpis.

Skupi potpise – nedostaje pečat.

Dobije pečat – ali ne onaj pravi!

A kada konačno pomisli da je sve završio, „ljubazni“ službenik ga „lijepo zamoli“ da uzme osiguranje.

E zato, dragi naši, čuvajte prijatelje, slušajte roditelje, ne vjerujte baš svakom ogledalu i, ako ikada krenete u birokratsku šumu, ponesite sve papire koje imate.

Za svaki slučaj.

Jer nikad se ne zna šta će vam zatražiti na sljedećem šalteru.

Voli vas vaš Bugojnokio!

RAZGOVOR SA ERMINA NIŠIĆ GLUMICA U PREDSTAVI “GRAD SVJETLOSTI”

U okviru takmičarskog programa 40. Izdanja Lutkarske republike imali smo priliku pogledati i predstavu Bosanskog narodnog pozorišta Zenica, “Grad svjetlosti”. U nastavku razgovaram sa glumicom Erminom Nišić. Prije svega, hvala vam na ovoj divnoj, emotivnoj i edukativnoj priči.

Nema na čemu. Prije svega, želim pozdraviti sve vaše gledatelje i zahvaliti se ovoj divnoj mladoj publici koja je, čak i kada sumnjamo u to, itekako sposobna razumjeti priče kakve smo danas ispričali. Jako sam sretna što smo ponovo dio ovog festivala. Ovo što radite za našu najmlađu publiku zaista je predivno. Naravno, ne smijemo zaboraviti ni onu stariju.

Krenut ćemo od toga da smo imali priliku pogledati lutkarsku predstavu. Ono što mi je posebno zanimljivo jeste da u njoj nije bilo dijaloga, a ipak ste uspjeli ispričati priču o gradu Zenici, prikazati sve njegove vrline, ali i sve nedaće koje su ga zadesile.

Tako je. Reditelj je to tako zamislio, jer inače radi predstave na taj način. Ponekad u njima ima i nešto teksta, a ovdje je to tekst koji je Lana izgovorila i koji zapravo predstavlja najjaču poruku predstave. Nas četiri glumice smo zajedno s rediteljem vlastitim rukama napravile sve što ste vidjeli na sceni, što nam predstavlja još veći ponos. Tako je predstava i nastala: mi smo reditelju pričale, izrađivale elemente, a on je na osnovu svega toga oblikovao predstavu. Vrlo dobro smo znale da će publika, kada vidi ono što izvodimo na sceni, razumjeti priču koju želimo ispričati. Zato smo izuzetno ponosne na ovu predstavu.

Spomenuli ste da ste sve zajedno izrađivali. Šta želite da publika ponese sa sobom nakon gledanja predstave?

Ako želimo poslati poruku zrelijoj publici, onda bih poručila da ostavimo teške dane iza sebe, da živimo zajedno i jedni drugima pružamo priliku za bolji život. Da jedni drugima dolazimo

u goste, bez obzira na to iz koje smo države i gdje živimo. Što se same predstave tiče, preporučila bih svakom pozorištu da napravi priču o svom gradu. To je tako lijepa slika koja može živjeti veoma dugo i mislim da predstavlja svojevrsan pečat u radu pozorišta, naročito Dječije, omladinske i lutkarske scene, čija sam rukovoditeljica. Smatram da svi koji mogu utjecati na rad pozorišta trebaju omogućiti umjetnicima da stvaraju ovakve predstave i predstave ih publici.

Predstava je na kraju bila veoma emotivna. Zanima me koliko je vama lično emotivna i šta vam je predstavljalo najveći izazov tokom rada na njoj?

Naravno da je emotivna, od prve do posljednje scene. Pogotovo meni, kao najstarijoj članici ove ekipe, jer sam sve to prošla i doživjela. Sve su to dio mene, i lijepe uspomene i tradicija koju imamo i koju smo ovom predstavom pokazali. Ipak, najteže mi pada posljednja scena, jer ju je reditelj na neki način oblikovao prema mojoj životnoj priči, prema onome što smo proživljavali i načinu na koji smo živjeli tokom rata. Mislim da mi ta scena uvijek najteže pada jer budi emocije i sjećanja. Sigurna sam da nisam jedina i da su mnogi stariji članovi publike proživjeli nešto slično.

Da, ali vidjeli smo i da su mlađi gledatelji, koji nisu mogli doživjeti te događaje, veoma emotivno reagovali na tu scenu. Hajde da se dotaknemo lutkarstva. Bosansko narodno pozorište Zenica ima dječiju, omladinsku i lutkarsku scenu, koju ste već spomenuli. Kakvo je, međutim, stanje s lutkarstvom danas u Bosni i Hercegovini?

Dječija, omladinska i lutkarska scena Bosanskog narodnog pozorišta Zenica upravo je prostor u kojem se bavimo i ovom vrstom pozorišta. Lutkarstvo je u naš repertoar ušlo iz želje da svake godine imamo barem jednu premijernu lutkarsku predstavu. Mi nismo lutkari po struci, ali na svim predstavama koje smo radili sarađivali smo s rediteljem koji se bavi lutkarstvom i koji nas je na neki način obučio i pokazao nam koliko glumac može. Kao što glumac može napraviti sve ove elemente koje smo koristili u predstavi, tako može raditi i s lutkama. Trudimo se da svake godine publici ponudimo barem jednu takvu predstavu.

A kakva je situacija s lutkarstvom širom Bosne i Hercegovine?

Mislim da imamo nekoliko dobrih lutkarskih kuća, u Mostaru, Banjoj Luci i Bugojnu. Ipak, možda se ne radi dovoljno i nemamo dovoljan broj lutkarskih predstava. Lično bih voljela da ih ima mnogo više.

Smatrate li da je lutkarstvo na neki način zanemareno u odnosu na klasično, dramsko pozorište?

Ne bih rekla da je baš zanemareno. Danas se lutkarstvo razvija i na moderne načine, a lutke se sve više koriste i u predstavama za odrasle. Sve se modernizira i to je u redu, štaviše, potrebno je i to. Ipak, lično više volim nešto tradicionalniji pristup stvaranju predstava, pa tako i radu s lutkama. Kada vidite kako se djeca raduju lutkarskoj predstavi, kako reaguju na lutkicu koja izađe pred njih, govori im i ponaša se na različite načine, a vi posmatrate njihove reakcije i vidite kako im oči zasjaje, tada vam i duša postane velika. Smatram da pozorišne kuće zaista trebaju raditi mnogo više s lutkama i stvarati više lutkarskih predstava jer one djeci donose posebnu radost, zaista posebnu.

Hvala vam na ovom razgovoru i na ovoj divnoj predstavi.

RAZGOVOR SA MAJA MARTINEK ČLANICA STRUČNOG ŽIRIJA

Jedna od članica stručnog žirija 40. Lutkarske republike u Bugojnu je rediteljica, profesorica i glumica Maja Martinek. Majo, prije svega me zanima odakle potiče vaša ljubav prema lutkarstvu i kada se rodila?

To je jako dobro pitanje. Mislim da je ljubav prema lutkarstvu nešto što svi zapravo nosimo duboko u svom srcu. Pozvat ću se na riječi svoje slovenske kolegice, rediteljice Jelene Sitar-Cvetko, od koje sam čula, usvojila i nastavila prenositi jednu duboku, nadam se, istinu. Ona kaže da svako od nas, kada se rodi, od majke dobije svoje lutkarsko pozorište na dlanu. Svako od nas taj mali lutkarski teatar nosi sa sobom cijeli život. To je naša mala pozornica na kojoj se igramo prstima, oživljavamo ih i stvaramo male priče. Svaka zemlja i svako podneblje imaju svoje priče, ali to je zapravo nešto čime svaka majka počinje da se igra sa svojim djetetom. To su ti prstići, male lutkice na dlanu. Zaista vjerujem da nam majka kroz tu prvu igru usadi ljubav prema tome. Volim reći da je to mali lutkarski teatar koji nosimo sa sobom i u kojem nastavljamo uživati. U početku se nalazi na dlanu, zatim se proširuje na ostatak tijela, a kasnije i na nežive predmete koje neko oživljava ili ih posmatra izvana. Vjerujem da je ta ljubav usađena i u mene, tim više što je moj otac također glumac u dječijem pozorištu i lutkar. Čak su ga i prije nego što je počeo raditi u pozorištu u društvu zvali Lutak. Moji roditelji su uvijek njegovali igru u našoj porodici i mislim da je upravo to bio pravi početak. Kasnije su me podržali u igri koju sam nastavila kroz život, pa tako i prilikom odabira fakulteta. Na kraju je došlo i zaposlenje, u kojem se i dalje igram. Često kažem da se cijeli život igramo i da nas za to još i plaćaju. To je zaista nešto prekrasno i mislim da je pravi blagoslov u životu – moći se igrati i istovremeno raditi.

Šta lutkarstvo ima, a klasična gluma nema?

Sve! Radim i kao glumica i kao lutkarica, ali volim reći da sam prvenstveno lutkarica.

Znači, lutkarstvo vam je draže?

Uvijek. Ne volim to razdvajati jer mislim da mi je lutkarstvo mnogo toga donijelo i u mom glumačkom radu. Zato ih nikada ne odvajam. Danas u svijetu više ne dijelimo umjetnost na lutkarsku i glumačku. Savremeni teatar crpi iz svega što mu je dostupno. Jedna sam od onih koje se zalažu za to da, kada imate potrebu nešto reći na sceni, upotrijebite sve što vam može pomoći da tu ideju prenesete publici. Bilo da je riječ o lutkarstvu, pokretu, neverbalnom teatru ili glumi, potpuno je svejedno. Važno je da pronađete način da vaša ideja dopre do publike. Ipak, smatram da lutkarstvo nadilazi ono što bismo mogli nazvati čistom glumom, jer lutka može sve. Ona zaista može sve i nema gotovo nikakvih ograničenja. Sve zavisi od toga koliko smo spremni da joj se otvorimo i koliko joj slobode damo.

Neki smatraju da je lutkarstvo zapostavljeno u odnosu na dramsku glumu. Slažete li se s tim?

Apsolutno. Ipak, mislim da je to prvenstveno zato što na ovim prostorima još uvijek nismo svjesni svega što lutkarstvo jeste i što može biti. Još ga posmatramo kao umjetnost namijenjenu djeci, što mi je potpuno fascinantno. To je fenomen koji nikada nisam uspjela razumjeti. Djeca su naše najveće blago, a umjetnost namijenjena njima često se posmatra s određenom dozom podcjenjivanja.

Zašto lutkarstvo stalno povezujemo isključivo s djecom?

Zbog neznanja. Na našoj Akademiji pokretali smo projekte lutkarskih predstava za odrasle, a i u Hrvatskoj se trudimo njegovati lutkarstvo namijenjeno odrasloj publici. Nažalost, ono još uvijek nije dovoljno prepoznato među gledateljima. Ipak, riječ je o malim koracima naprijed. Mnoge predstave koje dolaze na ovaj festival donose nove teme, otvaraju drugačija pitanja i nude nove poglede na probleme koji se tiču odraslih. Mislim da je trenutna situacija jednostavno takva, ali već smo krenuli tim putem i nastavljamo raditi na tome da se stvari promijene.

Bar vi u Hrvatskoj imate Akademiju na kojoj se izučavaju gluma i lutkarstvo. Ovdje u Bugojnu imali smo priliku gledati sjajne predstave studenata Akademije u Osijeku. Zanima me kako uspijevate u studentima probuditi toliku kreativnost i slobodu?

Moram biti iskrena i reći da većina naših studenata na prijemni ispit dolazi zbog glume, prvenstveno zbog glume. Lutkarstvo im je u početku nešto poput: „Jo, pa kod vas se studira i lutkarstvo? Hajde, nekako ćemo i to.“ Međutim, to sam rekla i polaznicima svoje radionice: kada se jednom otvorite lutkarstvu, ono vas potpuno obuzme. Evo, već se ježim dok ovo govorim! Kada mu jednom pružite priliku, otvorite vrata ili barem mali prozorčić ako ne možete otvoriti vrata, ono jednostavno uđe i više nema povratka. Zato se naši studenti s lutkarstvom susreću već na prvoj godini studija.

To je velika razlika u odnosu na iskustva glumaca koji su studirali u Sarajevu, s kojima sam razgovarala. Oni se s lutkarstvom susreću tek na četvrtoj godini, što je prilično kasno.

Tako je. Specifičnost naše Akademije u Osijeku jeste u tome što je riječ o dvopredmetnom studiju. Naši studenti ravnopravno i paralelno studiraju glumu i lutkarstvo.

To je sigurno veoma zahtjevno.

Jeste. Na fakultetu su od ponedjeljka do subote, od jutra do večeri. Pauza za ručak traje svega sat vremena dnevno i to je to. Zaista je riječ o izazovnom studiju. Ali kada se u to zaljube i zavole lutkarstvo, vjerujem da im sve postaje lakše.

Za kraj, vratimo se na Lutkarsku republiku. Jedna ste od članica stručnog žirija. Pogledali smo veći dio predstava iz takmičarskog programa. Kako biste ih ocijenili i čime ćete se voditi prilikom odlučivanja? Šta vam je najvažnije?

Pogledali smo pet predstava, čini mi se da su preostale još dvije. Meni lično najveće bogatstvo koje sam ove godine vidjela jesu nove nade, novi mladi ljudi koji su zainteresirani za lutkarstvo i koji se tek počinju zaljubljuvati u lutku. Mislim da je to najveće blago ovog festivala i svega što smo do sada imali priliku vidjeti. Naravno, rezultati nisu uvijek jednako dobri, ali u ovom trenutku smatram da je to manje važno jer će rezultati doći s vremenom. Kako je Dubravka rekla na jednom od okruglih stolova, to su zaista mali koraci, ali su ipak koraci naprijed. Dok god imamo starije generacije koje nesebično dijele svoje znanje, objašnjavaju šta su željele postići i kako su pristupile stvaranju predstava, i dok god postoji ljubav prema lutkarstvu, stvari će se nastaviti razvijati. Naravno, postoji recept za uspješnu predstavu, bez obzira na to radi li se o živoj glumi, dramskom teatru ili lutkarstvu. Kada bismo znali taj recept, svi bismo pravili samo dobre predstave. Mislim da je najvažnije da se ljudi igraju, vjeruju u ono što rade i da rezultat neće izostati. Čak i ako predstava nije najsajnija na svijetu, ona će doprijeti do publike i ostaviti nešto u djeci ako vi u nju vjerujete i ako je volite. Upravo to smatram najvećim bogatstvom ovogodišnjeg festivala.

Kako ćete onda donijeti konačnu odluku? Vas troje ste u žiriju.

Tako je, nas troje smo i veoma smo različiti, što mi se posebno sviđa. Jedva čekam naše konstruktivne i žustre rasprave. Tome se zaista radujem. Što se tiče kriterija, moramo posmatrati predstavu kao cjelinu. U toj cjelini uvijek postoji nešto što posebno zasia. Teško je odlučiti, ali volim u svakoj predstavi prepoznati nešto pozitivno. Ipak, ne volim donositi odluke unaprijed. Radije sačekam da pogledamo sve predstave, a onda s određenim odmakom sjednemo i razmotrimo šta je u svakoj od njih bilo posebno, šta se izdvojilo i šta je zasjalo u odnosu na ostale elemente. Na kraju se to nekako samo nametne, htjeli mi to ili ne. Sigurna sam da ćemo imati različita mišljenja jer smo nas troje različiti i dolazimo iz različitih područja. Dubravka se bavila i režijom, Mario je dramaturg, a ja se bavim animacijom i režijom. Upravo zato se radujem tim razgovorima. Na kraju ćemo se svakako morati dogovoriti, ali neće biti jednostavno. Moramo biti svjesni i toga da smo svi ljudi i da svako od nas ima određene afinitete. Htjeli to priznati ili ne, u procjenjivanju uvijek postoji određena doza subjektivnosti.

Srećom, imamo i dječiji žiri.

Upravo tako! Iskreno, najviše volim razgovarati s dječijim žirijem. Volim čuti njihova razmišljanja i stavove jer smatram da nam mogu pokazati nešto što sami možda ne bismo primijetili. Bugojno me nekoliko puta iznenadilo upravo u tom pogledu. Dogodilo se da su na festival došle predstave mojih studenata koje su bile namijenjene starijem uzrastu od onoga koji je na kraju došao da ih gleda. Svaki put bismo se prvo hvatali za glavu i pitali: „Pa kako ste nam ovo napravili?“ A svaki put kada se to dogodilo, dobili smo nagradu dječijeg žirija! To pokazuje koliko samo možemo pretpostavljati kako će djeca doživjeti određenu predstavu. Mislim da je upravo to jedna od velikih zamki savremenog pozorišta za djecu – mi zapravo nemamo pojma koliko su te male glavice sposobne razumjeti i pojmiti.

Hvala vam puno na ovom razgovoru.

RAZGOVOR SA EDIN KMETAŠ DIREKTOR POZORIŠTA LUTAKA MOSTAR

Ove godine u takmičarskom programu 40. izdanja Lutkarske republike dvije predstave dolaze iz Pozorišta lutaka Mostar, a riječ je o predstavama „Ogledalo, ogledalo“ i „Sam na svijetu“. Sa mnom je direktor Pozorišta lutaka Mostar, Edin Kmetaš. Imali smo priliku pogledati jednu od vaših predstava, a preostala nam je još jedna. Možete li nam ukratko predstaviti ove dvije predstave i teme kojima se bave?

Prva predstava je „Ogledalo, ogledalo“, u režiji Tine Bizjak, nastala u koprodukciji s teatrom iz Francuske, a koju je Pozorište lutaka Mostar predstavilo publici prošle godine, upravo na godišnjicu svog osnivanja, kada je održana i premijera. Cilj nam je bio napraviti predstave manjeg formata koje se bave klasičnim bajkama i različitim načinima pripovijedanja. Željeli smo pokazati kako roditelji djeci mogu prenositi priče koje su i sami slušali u djetinjstvu, prilagođavajući ih različitim razdobljima njihovog odrastanja. „Ogledalo, ogledalo“ donosi priču o Snjeguljici i sedam patuljaka, ali na potpuno drugačiji način.

Dakle, na potpuno drugačiji način?

Jeste, na drugačiji i otvoreniji način, prilagođen publici starijeg uzrasta. Danas smo imali priliku posmatrati reakcije srednjoškolaca na ovaj tekst i mislim da smo pogodili i temom i načinom izvođenja. Riječ je o predstavi koja se oslanja na koncept *hakavatija*. Hakavati je način

pripovijedanja koji se koristio prije stotinu, dvije stotine i više godina za prenošenje različitih društvenih i socijalnih tema određenom krugu zainteresiranih ljudi.

A šta nam donosi predstava „Sam na svijetu“?

„Sam na svijetu“ je predstava koju smo premijerno izveli 21. septembra, u okviru šestog izdanja našeg festivala u Mostaru, dakle prije tačno mjesec dana. Predstavu je režirala Sara Lustig iz Hrvatske, zajedno sa svojim autorskim timom, također iz Hrvatske. Riječ je o djelu nastalom prema slikovnici „Pale sam na svijetu“ danskog autora Jensa Sigsgaarda, koje smo namjenski pripremili za školski uzrast. Ova predstava dio je i školske lektire. Nastojimo se kroz svoj rad vraćati različitim uzrastima i publici ponuditi teme za koje smatramo da su važne i da ih je potrebno približiti djeci. Predstava govori o dječaku koji zaspi i probudi se sam na svijetu. Tada shvati da mu ono što mu ranije nije bilo dostupno odjednom postaje dostupno. Sretan je, uzbuđen i uživa u novim mogućnostima, ali na tom putu spoznaje da mu ipak nedostaje nešto najvažnije – radost da sve što ima može podijeliti s nekim drugim. Riječ je o naizgled jednostavnoj priči, a vidjet ćemo kako će publika danas reagovati na nju.

Ove godine imate dvije predstave u takmičarskom programu, a maloprije ste spomenuli i lutkarski festival koji je nedavno održan u Mostaru. Česti ste gosti festivala u Bugojnu. Koliko su značajni lutkarski festivali, posebno ako uzmemo u obzir da ih u Bosni i Hercegovini nemamo mnogo? Kome su oni najvažniji?

Prije svega, važni su našoj publici. Sve što radimo ne radimo samo zbog sebe, nego da bismo na poseban način prenijeli određene poruke generacijama koje dolaze, različitim uzrastima, te s njima podijelili pristup koji se razlikuje od onoga s čim se susreću u formalnom obrazovanju i porodičnom odgoju. Festivali su značajni u svakom pogledu jer nam omogućavaju da vidimo čitav spektar različitih pristupa i priča. Upravo sam nedavno došao iz Skoplja, gdje sam prisustvovao jednom festivalu. Nije bio isključivo lutkarski, već festival za djecu koji obuhvata i lutkarske i dramske predstave. Prije toga posjetio sam i brojne druge festivale izvan Bosne i Hercegovine. Tako imam priliku pratiti razvoj scene i vidjeti kako publika reaguje, ali i iz perspektive organizatora razumjeti koliko je izazovno predstaviti sve ono na čemu pozorišta rade tokom godine.

Kada već govorimo o festivalima lutkarstva izvan Bosne i Hercegovine, gdje se naša zemlja nalazi u odnosu na druge zemlje i regiju? Kakva nam je generalno lutkarska scena?

To zavisi od festivala do festivala. Ni festivali koje imamo u Bosni i Hercegovini nisu međusobno isti. Ali ako govorimo o lutkarskoj sceni u cjelini, ne nalazimo se baš u zavidnom položaju. Lutkarstvo u Bosni i Hercegovini posljednjih tridesetak godina jedva preživljava, zahvaljujući nekolicini entuzijasta. Među njima je svakako i Kulturno-sportski centar Bugojno, zajedno s cijelim rukovodstvom koje stoji iza ovog festivala. Navest ću samo jedan primjer. Prije dvije godine bio sam na jednom od najvećih festivala u Španiji, u Lleidi, gdje je tokom četiri dana festivala predstavljeno više od 300 predstava. U Španiji je sistem organizacije kulture potpuno drugačiji. Postoje nezavisne grupe koje djeluju na otvorenom tržištu i međusobno se nadmeću kako bi predstavile ono što najbolje rade. Samo u Španiji postoji oko 400 nezavisnih grupa. Kada pogledamo koliko nezavisnih lutkara imamo u Bosni i Hercegovini i koliko je malo javnih ustanova koje se bave razvojem dječijeg stvaralaštva i ulaganjem u najmlađe generacije, jasno je da mnogo zaostajemo. Ne mislim pritom prvenstveno na kvalitet predstava, već na nedostatak pažnje, podrške i sistema koji bi omogućio razvoj i održivost svega što radimo.

Za kraj, zanima me koliko su mladi glumci zainteresirani za lutkarstvo?

Bilo bi poražavajuće kada bih rekao da je taj broj nula. Međutim, problem je mnogo širi. Osim što stvaramo predstave i planiramo buduću produkciju, moramo sami graditi sistem koji će motivisati djecu i mlade da u budućnosti sebe vide u pozorištu. Bilo da je riječ o lutkarskom, dječijem ili dramskom pozorištu, mi moramo biti pokretači tih procesa, čak i bez odgovarajuće podrške sistema. Potrebno je uložiti mnogo više napora kako bismo pronašli načine da osposobimo nove generacije i pomognemo im da pronađu svoje mjesto u ovom svijetu. To se ne odnosi samo na svijet pozorišnih dasaka nego i na tehničke i druge srodne oblasti, u kojima nam također nedostaje kadra. Navest ću još jednu činjenicu. Posljednjih pet godina konstantno smo ostajali bez stručnog kadra. Imali smo pet glumaca koji su bili uključeni u gotovo sve naše predstave. Kada ostanete bez jednog glumca, možete ostati bez čitave predstave. To je problem za koji morate pronaći rješenje. Hakavati može biti jedan dio tog rješenja. U takvoj predstavi imamo samo jednog glumca koji izvodi ono što je pripremio i predstavlja publici. Manje forme jedan su od načina na koje pokušavamo prevazići poteškoće u kojima smo se našli zbog sistema koji nije omogućio razvoj kakav nam je potreban.

Nadam se da će situacija u budućnosti biti bolja kada je riječ o lutkarstvu. Nada posljednja umire! Hvala vam na ovom razgovoru.

SA PREDSTAVE

MOJ HAKAWATI- OGLEDALO, OGLEDALO...

OKRUGLI STO

MOJ HAKAWATI – OGLEDALO, OGLEDALO I SAM NA SVIJETU

Pozorište lutaka Mostar

Strajo Krsmanović, moderator okruglog stola, pozdravio je sve prisutne i zahvalio se na dolasku. Predstavio je Pozorište lutaka Mostar sa dugom tradicijom iza sebe i članove ansambla koji su radili na predstavama, a koje smo danas mogli pogledati. Zamolio ih da kažu nešto o procesu nastanka predstave.

Tark Bajramović, glumac u predstavi, rekao je da je predstava **Moj hakawati - ogledalo ogledalo...** nastala na saradnji sa Matejom Bizjak Petit koja je gostovala u Mostaru kao rediteljka druge predstave. Kako je saradnja bila uspješna zaželjeli su da naprave još jednu predstavu te je nastala predstava **Moj hakawati**. Dodao je da se u Pozorištu lutaka Mostar 2012. godine radila predstavu **Snjeguljica** u režiji Aleksandra Ljeljavskog, za koju je lutke radio Aleksandar Vahramajev i one su bile odložene kada se završilo repriziranje predstave. Pošto pozorište nije imalo novac za nove lutke morali su da improvizuju te je on došao na ideju da ponovo oživi stare lutke i da sa Matejom uđu u novu bajku. Bajku su prepričali na jedan drugi način. Naglasio je da je novo čitanje **Snjeguljice** namijenjeno odrasloj publici, ali da imaju i verziju koju izvode za djecu po obdaništima.

Arslan, član dječijeg žirija, pohvalio je predstavu i rekao da mu se jako dopala, ali da mu se nije svidio kraj jer **Snjeguljica** umire. Pitao je zašto se pojavljuje jelen i koja je funkcija pjesme koju recituje jelen.

Tarik Bajramović, glumac u predstavi, je odgovorio da on voli Hasana Kikića koji je napisao tu pjesmu i da mu se pjesma slaže sa tekstom u kome **Snjeguljica** prerano umire te da je želio da tako naglasi neki tragičan kraj. Pojasnio je da je jelen kao reklama na televiziji.

Noa, član dječijeg žirija, pohvalio je scenografiju te dodao kako mu se dopala reakcija glumca u nezgodi kada se slomila lutka i kako je i tu nezgodu uklopio u tekst.

Vahid Duraković, čestitao je Tariku na izvedbi predstave, čestitao je na uspješnoj saradnji sa Matejom i pohvalio zanimljivu estetiku. Naglasio je da pripovjedačka forma koju je Tarik želio da prikaže, drži pažnju, a to je odlika hakawatija, tradicionalnih pripovijedača. Kombinacijom hakawati pripovijedanja i lutkarstva ovdje se pomjeraju granice lutkarstva.

Dubravka Zrnčić-Kulenović, član stručnog žirija, ukazala je na otkrivanje mladih umjetnika koji otvaraju neke nove scenske forme. Dodala je da je ushićena zato što mladi glumci savladavaju sve ove forme, glume, ali i strast kojom glumac igraju je vidljiva i u publici prepoznata. Još je primijetila da pripovjedni teatar prestaje onog trenutka kada Tarik uzima lutku, a u tom lutkarskom teatru dramaturgija je odlična, dodaje da nijednog momenta nije bilo dosadno. Kraj je neočekivan, glumac je sebi dao prostora za neku novu priču i za neku novu formu što joj se jako dopalo.

Damir Altumbabić, pohvalio je predstavu i dodao da se pozorišna umjetnost zasniva na pripovijedanju, ali kada glumac sjedne da igra bajku i način na koji on tu razvija priču, mu je genijalan. Sa vrlo malo rekvizita otvara maštu gledaoca i radi jednu sjajnu priču da čovjek poželi da i sam napravi takvu jednu, ali za to je potrebna odlična gluma koju Tarik ima.

Edin Kmetaš, direktor, upoznao je prisutne sa problematikom koju je imalo Pozorište lutaka Mostar zadnjih nekoliko godina jer su glumci odlazili iz pozorišta u druge zemlje ili na druge poslove te se tako gubio repertoar. Dodao je da sada imaju jednu mladu ekipu u koju ulažu i da su oni voljna učiti. Radili su već jednu predstavu sa Matejom Bizjak Petit „Baštovani mašte”, saradnja je bila dobra te su ostvarili i ovu. Istakao je da su dugi niz godina imali samo jednu premijeru godišnje, a sad imaju dvije ili tri i da su time jako zadovoljni.

Vahid Duraković, dodaje da se sa Matejom upoznao u Mostaru i tada mu je rekla da je ona 1989. godine već bila na lutkarskom festivalu u Bugojnu sa jednom tinejdžerskom predstavom koja je bila primijećena. Ona trenutno živi i radi u Ljubljani i željela bi ponovo da dođe u Bugojno kad se zato pruži prilika i kad njen raspored dozvoli.

Strajo Krsmanović, moderator okruglog stola, zaključio je kako kreativnost može biti odlučujuća u nekim predstavama i da nedostatak finansija koje imaju lutkarska pozorišta u Bosni i Hercegovini i regionu razvija kreativnost i maštu pa se glumci igraju sa lutkama iz fundusa kao djeca sa starim igračkama. Istakao je da je suština unutrašnja emocija.

Davor Dragojević, rekao je da budžete prave ljudi koji nisu upoznati sa pozorištem te da je ova predstava uspjela isključivo radi Tarika, to je plod Tarikovog velikog talenta i umijeća koji posjeduje. Predstave koje je gledao u Sloveniji sa mnogo rekvizita su spektakularne predstave, vidljive su i lijepe gledaocima, to olakšava glumcu posao, a na ovakvim predstavama sve zavisi od glumačkog talenta mladih ljudi koji iznose predstavu.

Edin Kmetaš, direktor pozorišta lutaka Mostar, dodao je da se osim sa budžetom, bore i sa nedostatkom kadra te pokušavaju da nađu različita rješenja. Zato su osmislili Međunarodni festival lutkarske umjetnosti u Mostaru da mladi glumci imaju priliku vidjeti šta rade u drugim zemljama i kakve lutkarske predstave prave u drugim pozorištima. Festivali služe da uspostave novu saradnju da upoznaju nove ljude i da edukuju glumce. Pohvalio je saradnju sa Akademijom iz Osjeka koja im mnogo znači.

Strajo Krsmanović, moderatora okruglog stola, zamolio je glumce da kažu nešto o procesu nastanka predstave **Sam na svijetu** koju smo mogli gledati u poslijepodnevnom satima.

Ali Aksoy Kamer, glumac u predstavi, objasnio je da je proces nastanka predstave išao vrlo jednostavno kada su došli novi glumci i kada se ostvarila saradnja sa Sarom Lustig. Željeli su da naprave što više i da nauče što više iz te saradnje. Nisu imali mnogo vremena pa su radili naporno da bi sve stigli uraditi. Dodao je da je Sara željela da završi sve što je zamislila, dala im je određeni rok da poprave neke stvari, a onda su radili na koreografiji jer su morali uskladiti pet ljudi koji vode jednu lutku. Tu treba dosta vježbe, dosta vještine i jedan pravi, timski rad.

Edin Kmetaš, direktor pozorišta lutaka Mostar, dodao je da su saradnju sa Sarom dugo planirali jer su željeli da mladi glumci osjete animaciju lutke, da osjete rad u timu te da on misli da je ovo proces koji svaki glumac-lutkar treba da prođe. Nastojali su da lutkari uče, da uzimaju nova znanja i nove vještine koje je Sara bila spremna ponuditi, imali su malo vremena za pripremu

predstave, ali mladi glumci, željni znanja, su uspeli za kratko vrijeme uraditi jednu dobru i zanimljivu predstavu.

Lana, član dječijeg žirija, rekla je da joj se svidjela scenografija i da joj je drago što je glavni lik dijete te je zbog toga sve razumjela.

Arslan, član dječijeg žirija, pitao je glumce zašto su se svi mijenjali u ulozi glavnog lika.

Mario Čulum, član stručnog žirija, postavio je slično pitanje: zašto su se mijenjali glumci dok su glumili.

Ali Askoy Kamer, glumac u predstavi odgovorio je da je Sara željela da svi glumci igraju glavu da se isprobaju, da nauče kako se igra, ali i da svaki glumac u tom igranju daje različite aspekte Paleta, njegove ličnosti. Pale kroz različite segmente svog svoje ličnosti ima i različite segmente svog odrastanja.

Naida, član dječijeg žirija, pitala je zašto je sve bijelo, a da sugerisala je da joj se jako dopalo kako su uradili pokrete i da su pokreti kao kod živog čovjeka

Nađa, član dječijeg žirija, pitala je zašto je sve bijelo i kako su nestali ljudi.

Ali Askoy Kamer, glumac u predstavi, objasnio je dječijem žiriju da bijela boja predstavlja svijet snova, a Pale je ušao u taj svoj svijet snova nespripreman. Ljudi su nestali da bi on mogao da nauči lekciju jer je želio da bude sam, želio je da radi šta god hoće, međutim za takvu situaciju je bio još nespripreman i kada se probudio shvatio je da treba još vremena i podrške da odraste. Objasnio je i da više ljudi pokreće lutku da bi lutka izgledala realnije.

Stražo Krsmanović, zahvalio se svim prisutnima na učešću i pozvao ih da i ostale dane posjećuju okrugle stolove.

KNJIGA UTISAKA
MOJ HAKAWATI-
OGLEDALO, OGLEDALO...

“Odličan glumac”

“Bravo!”

“Sve pohvale♡”

“Predobro♡”

“Glumac prekucao. Presmiješno je bilo!

“Baš smiješno”

“A gdje je princ?”

“Može IG glumca?”

“Bit’ će vječno cool moj Mostar♡”

“Dobro”

“Odlična!”

“Lijep glumac”

“Najbolji.”

“Odična predstava”

“Predobra predstava!♡”

“Jako duhovito□”

“Cool”

“Pepeljuga pobijedila”

“Super”

“Vrhunski”

“Jako zanimljiva i šašava predstava♡”

“Bilo je zanimljivo☆”

“Maćeha slomila vrat”

“Svaka mu čast”

“Najjači ikad♡”

ŠTA MISLI MALA RAJA MOJ HAKAWATI – OGLEDALO, OGLEDALO

Q:” Kako bi ti postupio da si sluga?”

A: Pa postupio bih isto kao i onaj u predstavi.

Q: “Kako bi ti reagovao kada bi tvoje ogledalo počelo da priča?”

A: Ja bih se začudio.

Q:” Šta bi ti pitao čarobno ogledalo?”

A: Pitao bih ko je najpametniji čovjek na svijetu.

Q: ”Kako bi ti promijenila kraj predstave?”

A: Pa kao i u pravoj bajci, da dođe princ i da poljubi Snjeguljicu.

Q:”Da li bi voljela imati patuljka?”

A: Da, da mi može pomagati u vrtu.

Q:” Kako bi reagovala kada bi vidjela patuljke u šumi?”

A: Pomilovala bih ih i povela sa sobom.

Q:” Koji ti je bio najdraži patuljak?”

A: Najdraži patuljak mi je bio onaj iz Bužima jer je imao naglasak.

Q:” Da si ti Snjeguljica da li bi postupila drugačije?”

A: Samo bih treći put postupila drugačije.

Q:” Da li bi voljela da imaš ogledalo koje priča?”

A: Da, zato što bih mogla pričati sve sa njim, ali bi mi bilo čudno jer priča.

RAZGOVOR SA

TARIK BAJRAMOVIĆ

GLUMAC U PREDSTAVI “MOJ HAKAWATI-OGLEDALO,
OGLEDALO...”

Gledali smo predstavu “Moj Hakawati – ogledalo, ogledalo...” u izvedbi Pozorišta lutaka Mostara. Razgovaramo sa glumcem Tarikom Bajramovićem, članom Pozorišta lutaka Mostar. Kako je bilo ući u ulogu modernog hakawatija koji sam na sceni mora riječima stvoriti čitav jedan svijet?

Ja sam se prije, kao dijete, susreo sa jednim hakawatijem u Siriji. Sjećam se da me je taj pripovjedač fascinirao. Način na koji je on pričao priču, njegova uživiljenost i način na koji su ga ljudi slušali je bilo nešto fantastično. To mi je ostalo urezano u sjećanju. Ja sam, moram priznati, još dosta neiskusna u svom poslu tako da mi je mnogo lakše narativno da radim nego animatorski. Ova predstava nema neku snažnu animaciju, ali ima taj neki narativni momenat, narativ kroz improvizaciju. Sve se to kroz proces i puno proba posložilo i sve leglo na svoje mjesto. Na kraju je ispala predstava koja jako dobro komunicira sa publikom. Naravno, puno zaluga ide i Mateji Bizjak Petit koja je režirala predstavu.

Kakvi su Vaši utisci o našem festivalu?

Divno je, meni je uvijek drago kada su pune dvorane. To je jako lijepo i volim ovaj prostor, pogotovo malu scenu. Znam da se ovdje dosta radi na kulturnom sadržaju i uvijek nam je lijepo doći u Bugojno i biti dio ovih susreta. Vaša publika je sjajna. Bili smo ovdje i prije dvije godine i nadam se da ćemo se viđati i u budućnosti.

LUTSIKON EMA VOLIĆ

Ukratko nam se predstavite!

Ema Volić iz Mostara, glumica Pozorišta lutaka u Mostaru!

Koja je bila prva lutkarska predstava koju si odigrao/la i kako si se osjećao/la kada si prvi put stao/la iza paravana?

Prva lutkarska predstava je „Pale sam na svijetu“ i osjećala sam se prezadovoljno jer je reakcija publike sve rekla.

Koja vrsta lutaka i koji žanr predstave ti je zadao najviše muka i zašto?

Zasad niti jedna.

Da možeš do kraja karijere da igraš samo jednog lutkarskog lika, ko bi to bio?

Pale.

Šta bi poručio/la mladom glumcu koji prvi put uzima lutku u ruke?

Da igra nježno i odlučno s lutkom! 😊

SA PREDSTAVE SAM NA SVIJETU

KNJIGA UTISAKA **SAM NA SVIJETU**

„Interesantno”

„Medo je sladak”

„Vrlo poučno slijedeći prijedlog,duh u močvari!”

„Bilo mi je lijepo”

„Bilo mi je žao Pale”

„Ja ne želim biti sama na svijetu”

„Bilo je prelijepo. Najviše mi se svidjelo kada se probudio”

„Najviše mi se sviđaju glumci i čitava predstava”

„Jako zanimljiva predstava”

„Autentično”

„Odlična predstava,samo nastavite”

„Najviše mi se svidjelo kada je imao puno novca”

„Baš je bilo lijepo”

„Meni se najviše svidjelo kada je ostao sam”

„Super, zanimljiva predstava”

ŠTA MISLI MALA RAJA SAM NA SVIJETU

Q: “Koja je tvoja najdraža plišana igračka?”

A: Meni je najdraža moja nova ovčica.

Q: “Šta bi prvo uradila da ostaneš sama na svijetu?”

A: Bila bih kod kuće i igrala bih se.

Q: “Šta bi ti najviše nedostajalo kada bi svi ljudi nestali?”

A: Mama, babo i brat.

Q: “Koja je tvoja najdraža plišana igračka?”

A: Igračka koju sam dobila od drugarice.

Q: “Šta bi prvo uradila da ostaneš sama na svijetu?”

A: Prvo bih potražila nekoga.

Q: “Šta bi ti najviše nedostajalo kada bi svi ljudi nestali?”

A: Mama i babo.

Q: “Koja je tvoja najdraža plišana igračka?”

A: Male figurice vojnika.

Q: “Šta bi prvo uradio da ostaneš sam na svijetu?”

A: Ne znam, možda spavao.

Q: “Šta bi ti najviše nedostajalo kada bi svi ljudi nestali?”

A: Moja obitelj i drugovi.

RAZGOVOR SA

ALI AKSOY KAMER

GLUMAC U PREDSTAVI “MOJ HAKAWATI-OGLEDALO,
OGLEDALO...”

Razgovaramo sa Alijem Aksoyem Kamerom, glumcem Pozorišta lutaka Mostar. Gledali smo ga u predstavi “Sam na svijetu” u režiji Sare Lusting. Lutkarstvo je specifična umjetnost u svakom pogledu, šta je tebe privuklo ovoj vrsti umjetnosti?

Privukla me je ta raznolikost lutkarstava. Lutkarstvo nudi mnogo mogućnosti. Čini mi se puno više mogućnosti nego klasično pozorište. Možda je o

tome malo i nezahvalno govoriti zato što svako pozorište treba da se koristi različitim elementima da bi uspjelo u svojoj komunikaciji sa publikom, da bi uspjelo u oživljavanju svoje ideje. Ne bih da se shvatim pogrešno, ali mislim da je lutkarstvo teže od klasičnog teatra zato što glumac/animator mora da bude svijestan da se oko njega dešava million stvari na koje treba da obraća pažnju. Od scenografije, partnera, preko lutaka koje animira, puno je tu stavki koje treba ispoštovati da bi jedna lutkarska predstava profunkcionisala.

Šta se još, osim ove predstave, događa u pozorištu lutaka Mostar?

Pa evo imali smo premijeru ove predstave i ovo je zapravo naše prvo gostovanje sa ovom predstavom. Krenuli smo sa serijama za djecu, dakle djeca nam dolaze iz raznih mostarskih škola i mi igramo predstave za njih. Prije mjesec dana imali smo i naš šesti Festival lutkarske umjetnosti u Mostaru. Taj festival je, isto kao i ovdje u Bugojnu, bio prava svetkovina lutkarstva gdje smo mi lutkari imali priliku da upoznamo kolege i vidimo čime se oni bave.

Ima li planova za neke nove predstave?

Da, u novembru bismo trebali izaći sa premijerom predstave koju smo radili u šestom mjesecu ove godine sa našom velikom prijateljicom, režiserkom iz Slovenije koja živi u Francuskoj Matejom Bizjak Petit. Predstava je rađena po motivima priča Ivane Brlić Mažuranić.

SA PREDSTAVE

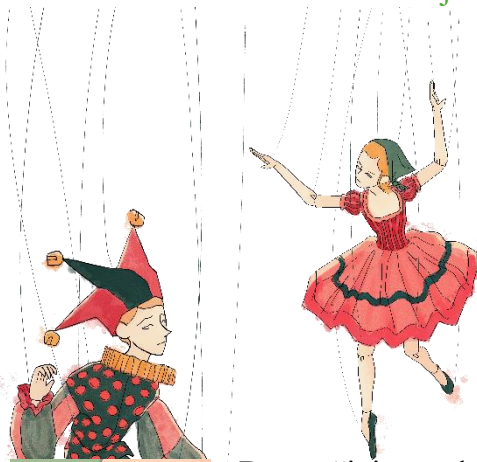
BESCILJNA LUTANJA BESPOMOĆNOG AKAKIJA AKAKIJEVIĆA PO BESPUĆIMA BIROKRATSKOG SISTEMA

IZ NEDIMOVOG UGLA

Piše: Nedim Ćefo

Učenik II razreda MSŠ "Gimnazija Bugojno"

Dan počinje magluštinom, vjetrom, kišom, dakle sveukupno spektakularnim vremenom. Međutim, to nije omelo glumce koji dolaze iz, pazite, MOSTARA i OSIJEKA, nevjerovatno. Tarik Bajramović, u predstavi "Moj Hakawati - ogledalo, ogledalo..." priča Snjeguljicu, koju je modernizovao i adaptirao, između ostalog stavio da se dešava u dolini Lašve. Dakle, to je već druga predstava ovog Susreta čije je mjesto radnje stavljeno u Zeničko-dobojski Kanton. Tokom predstave dolazi do tragedije nad antagonistkinjom. Zla maćeha lomi vrat, ali uprkos neplanskoj povredi uspješno je ostvarila svoj zli plan i priredila sunovrat Snjeguljici. Tarik je sakupio ostatak ekipe iz pozorišta s kojom je došao i zajedno su odigrali sljedeću predstavu, "Sam na svijetu". Svijet ove predstave, zajedno sa kostimima je čist kao dječja nevinost i bijel kao bugojanski smog. Ipak riđi dječak, odnosno lutka, Pale, nije bio jedini koji je danas napravio požar, jer su odmah nakon njega to uradili Lovro Klepo i Inka Eldan u predstavi "Besciljna lutanja bespomoćnog Akakija Akakijevića po bespućima birokratskog sistema", energetski zapalivši malu salu KSC-a. Lutka Akakija Akakijevića je zasigurno bila produkcijski zahtjevan poduhvat. Za njenu izradu bilo je potrebno izdvojiti celulozna vlakna mehaničkim mljevenjem ili kuhanjem u hemikalijama, pažljivo filtrirati i pročišćavati centrifugalnim uređajima da bi se dobila bijela boja, zatim precizno oblikovati prema kalupima u tanke listove da se dobije konačni proizvod, spektakularna lutka, *papir*. Iako su imali težak zadatak, Lovro i Inka su igrom uspjeli nadmašiti zanimljivost te lutke i zanimljivo animirati i druge predmete. Toliko su se zadali u to da im je na sceni bila neophodna kratka pauza. Ipak, publika neće imati prostora za pauzu, jer su ispred nas još dva dana ovogodišnjeg Susreta, puni predstava, smijeha, plača, tuge veselja, ali nažalost vjerovatno i kiše.

Četvrtak, 22.10.2026.
Pozorišna dvorana
11,00 sati

Prateći program
(trajanje 40', uzrast 5-10)

Studenstski kulturni centar UNIBL

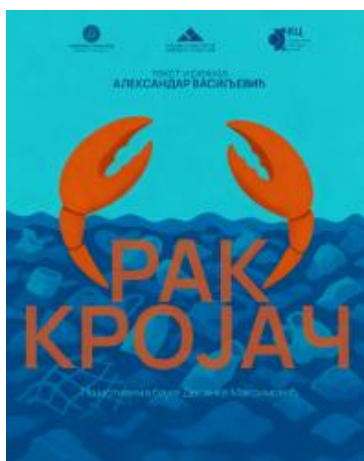
RAK KROJAČ

(Tekst: Aleksandar Vasiljević)

Režija: Aleksandar Vasiljević

Igraju:

Vojin Vukelić
Danilo Berar
Anja Došen
Aleksa Stojiljković
Vanja Đurišić
Petar Čančar
Sena Petrović
Milica Kalamanda
Božana Kukilo

Kostimografija, scenografija i izrada lutaka: Zorana Kliječanin
Koreografija i scenski pokret: Ana Tešić
Tehnika glasa: prof. Lidija Pajić
Scenski govor: Jelena Jandrić, asistent
Tehnička realizacija: Tim studentskog kulturnog centra Univerziteta u Banjoj Luci

O predstavi:

Predstava za djecu "Rak krojač", po tekstu i u režiji Aleksandra Vasiljevića, nastala je po motivima istoimene bajke Desanke Maksimović. Ova predstava govori o značaju i očuvanju mora i okeana, te smanjenju zagađenja koje je uzrokovao čovjek. Šta sve životinje i biljke u moru prolaze zbog ekološke nesavjesnosti onih koji se nalaze izvan vode? U predstavi igraju glumci treće godine Glume Akademije umjetnosti Univerziteta u Banjoj Luci, u klasi prof. Velimira Blanića.

Četvrtak, 22.10.2026.
Pozorišna dvorana
16,00 sati

Takmičarski program
(trajanje 40', uzrast 3+)

Lutkarsko kazalište Mostar
UMIŠLJENA BUBAMARA
(Tekst: Milena Jukić Bandić)

Režija: Siniša Novković

Igraju:

Marta Haubrich
Tibor Oreč
Jadranka Popović – Miljko
Ružica Bošković
Ivan Nevjestić

Dramatizacija: Siniša Novković
Lutke, kostimi, svenografija: Tina Vukosavić Đaković
Autor songova i izbor muzike: Siniša Novković
Majstor tona: Dario Šunjić
Majstor svjetla: Arian Knezović
Majstor scene: Zlatko Arapović

O predstavi:

Dobro poznata slikovnica " Umišljenja bubamara" autorice Milene Jukić Bandić dobiva svoje upozorenje u Lutkarskom kazalištu Mostar u režiji i dramatizaciji splitskog glumca i reditelja Siniše Novkovića. "Umišljena bubmara" je topla i edukativna priča koja progovara o kompleksnoj problematici međuljudskih odnosa prenesena u svijet životinja. Ova vesela predstava kroz ritam i šarolikost lutaka na sceni, donosi obilje pjesme, komike, ali i promiče prihvatanje drugačijih, te slavi ljepotu srca i duha.

Četvrtak, 22.10.2026.
Mala sala
18,30 sati

Prateći program

Scensko čitanje lutkarskog teksta

„BAJKA O PRIJATELJSTVU“

Autor: Vahid Duraković

Mentor: Dubravka Zrnčić Kulenović

O autoru teksta:

Vahid Duraković (1971) je profesor sociologije i magistar dramaturgije. Dobitnik je mnogih nagrada za književno stvaralaštvo, a značajnije su: Nagrada za radio dramu BH Radija “Strah od sjećanja” (2011) i “Igra Istine” (2012), nagrada Zija Dizdarević za kratku priču “Pušiona” (2018) i “Autobuska stanica ofarbana u žuto” (2025), nagrada Inbox za monodramu “Prodavnica budućnosti” (2021) i “Glumica” (2024), nagrada “Mravac” za originalan dramski tekst “Boja krvi i ilovače” (2013), nagrada “Ljubica Ostojić” za dramski tekst “Prodavnica budućnosti” (2023), nagrada na Festivalu Festivala za originalni dramski tekst u Trebinju “Posljednja porodica” (2017), nagrada za najbolji filmski scenario “Djeda Mraz u Bosni” na Sapienza film festival u Rimu (2025).

Autor je dvije naučne knjige iz oblasti lutkarstva: teatrološka studija o Bijenalu jugoslovenskog lutkarstva “Laboratorija lutkarstva” i „Dramaturgija evropskog lutkarstva (fragmenti)“ za koju je dobio Nagradu za nauku – najbolja knjiga iz oblasti nauke na 36. Međunarodnom sarajevskom sajmu knjiga i učila. Član je P.E.N. Centra Bosne i Hercegovine.

TREĆI DAN

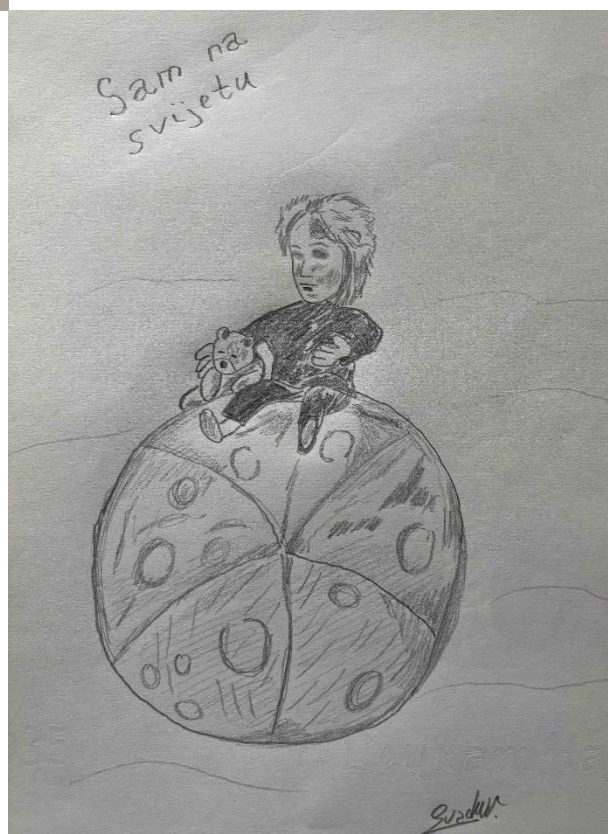

TREĆI DAN

TRAGOM OLOVKE

Crta: Suad Velagić

STRUČNI ŽIRI:

Dubravka Zrnčić - Kulenović

Mario Ćulum

Maja Martinek

**MODERATOR OKRUGLIH
STOLOVA:**

Stražo Krsmanović

ORGANIZACIONI ODBOR:

Mirza Idrizović

Vahid Duraković

Senada Milanović

Nedžad Milanović

Suad Velagić

Edin Ćatić Bato

Ermina Musić

Antonio Džolan

Tidža Čaušević

Elma Idrizović

DJEČJI ŽIRI:

Estera Džolan

Noa Džolan

Asja Ugarak

Eman Sarajlić

Naida Alić

Nađa Alić

Arslan Jusić

Danis Kosterović

Ajša Ždralović

Lana Kosterović

DIREKTOR SUSRETA:

Mirza Idrizović

**ORGANIZATOR KULTURNIH
AKTIVNOSTI:**

Vahid Duraković

PR BIJENALA:

Mirza Bušatlić

DIGITALNI DIZAJN:

Edin Ćatić Bato

REDAKCIJA BILTENA:

Nedžad Milanović, urednik

Ermina Musić, tehnička urednica

Senada Milanović

Suad Velagić

Mirza Bušatlić

Ajla Sušić

Adin Kurbegović

TEHNIČKA EKIPA:

Edin Ćatić Bato

Mahmut Ždralović

Emir Hodžić Zoha

VOLONTERI:

Una Ugarak, Hanah Hozić, Nedim Ćefo, Nejra Dedić, Medina Sijamija, Dalal Alić, Tara Velagić, Lamija Šećibović, Imran Alibegović, Imran Hajić, Jasmina Velagić, Ajša Tahirović, Amila Jusufspahić, Amina Huskić, Dženeta Dautbegović, Iman Talargić, Nejla Mustajbegović, Adem Ugarak, Emrah Bušatlić, Nedim Ugarak, Adna Kurbegović, Ajna Ždralović, Naida Bušatlić, Hana Hajić, Sara Čizmo, Ahmed Čiča, Sarah Cinco, Ajla Hujdur, Davud Hamzakadić, Alma Bušatlić, Ena Fazlibegović, Hana Halilović, Medina Isak, Nadža Karadža, Almin Duro, Isak Frljak, Tajra Habibović, Ensara Česo, Naida Redžić, Nadija Tunović, Lamija Jusufspahić, Nejla Bakić, Nadja Musić, Merjema Tihak, Amer Sušić, Lamija Vinčević.